

รวมบทความย่อปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๕๕

ประเภท อิงความนิยม*

ในวารสารฉบับนี้ เป็นการรวบรวมบทความย่อปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระหว่าง พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๕๕ ต่อเนื่องจาก วารสารประวัติศาสตร์ ฉบับ ๒๕๕๓ – ๒๕๕๔ ที่ได้รวบรวมบทความย่อปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. สาขาวิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘ ซึ่งยังไม่มีกรรวบรวมเผยแพร่

จารุณี คงกุล. (๒๕๕๙). การจัดระบบขนส่งมวลชนขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (พ.ศ. ๒๕๑๙-๒๕๕๒). ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรเดือน นาราสิัจจ์, รองศาสตราจารย์ ณรงค์ พ่วงพิศ.

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ศึกษาการจัดระบบขนส่งมวลชนขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๙-๒๕๕๒ จากการศึกษาพบว่า องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้น เพื่อรับโอนกิจการรถโดยสารประจำทางทั้งหมดจากบริษัทมหานครขนส่ง จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่เกิดจากการรวมตัวของผู้ประกอบการรถโดยสารประจำทางต่างๆ ดังนั้นองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพจึงมีหน้าที่และรับผิดชอบในการจัดบริการรถโดยสารประจำทางในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มีรายได้น้อยเป็นหลัก โดยไม่หวังผลกำไร ทำให้การจัดเก็บค่าโดยสารมีอัตราต่ำกว่าต้นทุน

ปัญหาในการบริหารงานขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ประการ คือ ปัจจัยภายใน ซึ่งมีผู้บริหารและผู้ให้บริการเป็นตัวแปรสำคัญ ได้แก่ ปัญหาการขาดทุน การทุจริตในองค์กร และการประสบปัญหาหนี้สินจำนวนมาก นอกจากนั้นยังมีปัญหาการขยายตัวของพนักงานที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งจำนวนของรถโดยสารที่ไม่เพียงพอ ส่งผลให้การบริหารงานในองค์กรขาดประสิทธิภาพและความรัดกุม ส่วนปัจจัยภายนอก เกิดจากสภาพแวดล้อมต่างๆ เช่น สภาพการจราจรที่ติดขัดและราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อ

* อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ต่อการบริการและต้นทุนในการดำเนินการ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพได้พยายามแก้ไข ปัญหาเหล่านี้ด้วยการกระจายอำนาจการบริหารให้มากขึ้นแทนการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้รวดเร็วและดูแลได้ทั่วถึง ทั้งเป็นการลดโอกาสของการทุจริตของ พนักงาน นอกจากนี้้องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพยังได้เพิ่มรายได้ให้กับองค์กรด้วย การ สนับสนุนให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนประกอบกิจการ ทำให้มีปริมาณรถโดยสารเพิ่มขึ้นและยัง เป็นการลดค่าใช้จ่ายและภาระหนี้สินขององค์กรด้วย อย่างไรก็ตามปัญหาต้นทุนด้านน้ำมัน และการจราจรซึ่งเป็นปัญหาที่องค์กรไม่สามารถควบคุมได้ ทำให้องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อได้ และส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในสังคมไทย

เมื่อองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพไม่สามารถดำเนินการเพื่อสนองความต้องการใช้ บริการของประชาชนได้เต็มที่ ประชาชนจึงรู้สึกเบื่อหน่าย ประกอบกับเพื่อความจำเป็นของ การพัฒนากรุงเทพมหานคร จึงทำให้เกิดบริการประเภทใหม่เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ประชาชน เช่น รถตู้ขนส่งมวลชน รถไฟฟ้าบีทีเอส รถไฟฟ้ามหานคร และเรือโดยสาร ระบบแข่งขันที่เกิดขึ้นเหล่านี้ส่งผลให้องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพจำเป็นต้องเร่งพัฒนาและปรับปรุงการบริหาร และการให้บริการของหน่วยงานเพื่อความอยู่รอดในอนาคต

ชฎาพร จินชานา. (๒๕๔๙). *การวิเคราะห์สังคมเมืองนำจากกฎหมายอาณาจักรหลักคำ (พ.ศ.๒๓๙๕ - ๒๔๕๑)*. ปริญาพนธ์ ศศ.ม.(ประวัติศาสตร์ไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วย ศาสตราจารย์พลับพลึง คงชนะ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทัศนียา สุปรีชากร, อาจารย์ สมเจตน์ วิมลเกษม.

อาณาจักรหลักคำเป็นกฎหมายที่ใช้เป็นหลักในการปกครองเมืองนำในช่วง พ.ศ. ๒๓๙๕-๒๔๓๔ เจ้าหลวงอนันตวรฤทธิเดชฯ ผู้ปกครองเมืองนำ โปรดให้ตรากฎหมายขึ้น โดยรวบรวมจากกฎหมายดั้งเดิม คือ อาชญาอันเป็นคำศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าเมือง คัมภีร์พระธรรม ศาสตร์ พระราชศาสตร์ และจารีตที่ปฏิบัติกันมา เพื่อใช้ปกครองเมืองนำและเมืองบริวาร กฎหมายอาณาจักรหลักคำเป็นหลักฐานชั้นต้นทางประวัติศาสตร์ การศึกษาเรื่อง “การ วิเคราะห์สังคมเมืองนำจากกฎหมายอาณาจักรหลักคำ (พ.ศ.๒๓๙๕ - ๒๔๕๑)” มีความ มุ่งหมายที่จะศึกษาสภาพการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของเมืองนำในช่วง พ.ศ.๒๓๙๕ - ๒๔๕๑ ที่สะท้อนจากกฎหมายอาณาจักรหลักคำซึ่งเป็นช่วงก่อนพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวปฏิรูปการปกครองเป็นมณฑลเทศาภิบาลแล้วนำกฎหมายลักษณะ อาญา ร.ศ.๑๒๗ มาใช้ในเมืองนำตามพระราชอาณาจักรสยาม โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัย ทางประวัติศาสตร์พร้อมก็นำหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชั้นต้นอื่นๆ เช่น จดหมายเหตุใน รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

มาวิเคราะห์เปรียบเทียบเรื่องราวที่ปรากฏในอาณาจักรหลักคำ

ผลจากการศึกษาพบว่าเนื้อหาในกฎหมายอาณาจักรหลักคำ สะท้อนแนวคิดทางการปกครองที่ได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธ โดยผู้ปกครองมีแนวคิดแบบธรรมราชาและเป็นผู้มีบทบาทในการอุปถัมภ์ศาสนา ส่วนในการบริหารในเมืองน่านใช้ระบบเค้านามหลวงอย่างอาณาจักรล้านนาซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเจ้าหลวง (มี ๓๒ ตำแหน่ง) จนกระทั่งต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯส่งข้าราชการมาเป็นข้าหลวงประจำเมืองระบบเค้านามหลวงจึงลดบทบาทลง

กฎหมายอาณาจักรหลักคำสะท้อนเศรษฐกิจของเมืองน่านเป็นแบบพอยังชีพ เจ้าเมืองให้ความสำคัญกับที่ดิน สนับสนุนให้มีการขยายพื้นที่เพื่อการเกษตร กำลังแรงงานสัตว์มีความสำคัญมากเห็นได้จากการระบุโทษในกฎหมายอาณาจักรหลักคำถึงขั้นประหารชีวิต การทำมาหากินของชาวเมืองน่านนอกจากการเกษตรแล้วยังมีการแลกเปลี่ยนสิ่งของ การจับสัตว์น้ำ การหาของป่า เป็นต้น

สังคมเมืองน่านมีการแบ่งชนชั้นเจ้านาย ขุนนาง ไพร่และทาส มีศักดินาเป็นตัวแทนกลุ่มชนชั้น แต่ความสัมพันธ์ของแต่ละชนชั้นพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ส่วนเรื่องความเชื่อสะท้อนให้เห็นถึงการนับถือผี ค่านิยมของชาวเมืองน่านก็เป็นไปตามหลักพุทธศาสนา ในด้านประเพณีที่ปรากฏในกฎหมายอาณาจักรหลักคำคือการแ้วสาว (ผู้ชายไปจับผู้หญิง) และการเสียผีซึ่งเป็นประเพณีที่สืบเนื่องกันถ้าชายหญิงคู่ไหนกระทำการแ้วสาวจนเกิดการล่วงเกินกันก่อให้เกิดการเสียผี (ผีบ้านผีเรือน) ต้องมีการเซ่นไหว้ขอขมา

“การวิเคราะห์สังคมเมืองน่านจากกฎหมายอาณาจักรหลักคำ (พ.ศ. ๒๓๙๕-๒๔๕๑)” จึงเป็นการนำเสนอความกระจ่างชัดเกี่ยวกับสภาพสังคมเมืองน่าน นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่าถ้านำกฎหมายโบราณไม่ว่ากฎหมายมังรายศาสตร์ กฎหมายหลักไชยของภาคใต้ กฎหมายโพษาราชของภาคอีสานและกฎหมายอาณาจักรหลักคำของเมืองน่าน นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ จะทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ยิ่งขึ้น

ทัศนพร วิศาลสุวรรณกร. (๒๕๔๙). ผลกระทบของวิกฤติการณ์น้ำมันต่อสังคมไทย (พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๔๓). ปริญญาโท ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วงเดือน นาราสิจจ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐกา ตันสกุล.

ปริญญาโทฉบับนี้ ศึกษาผลกระทบของวิกฤติการณ์น้ำมันที่มีต่อสังคมไทยทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เกิดวิกฤติการณ์น้ำมัน ๔ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ ในช่วง พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๗ ครั้งที่ ๒ ในช่วง พ.ศ. ๒๕๒๒ - ๒๕๒๓ ครั้งที่ ๓ ในช่วง พ.ศ. ๒๕๓๓ - ๒๕๓๔ และครั้งที่ ๔ ในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๓ จากการศึกษาพบว่า การนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศในปริมาณสูงเพื่อตอบสนอง

ความต้องการใช้ภายในประเทศที่กำลังพัฒนาในทุกด้าน ทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์น้ำมันแต่ละครั้งอย่างกว้างขวาง วิกฤติการณ์น้ำมันส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งทางด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และพาณิชย์กรรม ซึ่งต้องอาศัยน้ำมันเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมด้วย เนื่องจากการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการใช้น้ำมันที่ฟุ่มเฟือยของประชาชนต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้มีการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตเพื่อประหยัดน้ำมันมากขึ้น อีกทั้งยังเกิดการชุมนุมเรียกร้องในสังคมเพื่อให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาที่เกิดจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้น และเป็นผลกระทบต่อเนื่องถึงการบริหารประเทศของรัฐบาลที่ต้องประสบปัญหาน้ำมันหลายด้านจนขาดเสถียรภาพทางการเมือง

แนวทางการแก้ไขปัญหที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากปัญหาน้ำมัน คือ การแก้ไขปัญหเฉพาะหน้า ทั้งการปรับราคาจำหน่ายปลีกน้ำมันในประเทศ การควบคุมราคาสินค้า และการกำหนดมาตรการประหยัดการใช้ น้ำมันและไฟฟ้า นอกจากนี้ รัฐบาลยังวางแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำมันในอนาคตด้วยการสนับสนุนให้มีการใช้พลังงานทดแทนให้มากขึ้น เพื่อลดการนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหเฉพาะหน้าของรัฐบาลด้วยการควบคุมราคาจำหน่ายปลีกน้ำมันในประเทศให้ต่ำกว่าราคาน้ำมันที่แท้จริงในตลาดโลก โดยจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้รักษาระดับราคาน้ำมัน ก่อให้เกิดผลเสียต่อลักษณะการบริโภคน้ำมันภายในประเทศ เนื่องจากราคาน้ำมันที่ต่ำกว่าความเป็นจริง ทำให้คนไทยยังคงใช้น้ำมันอย่างฟุ่มเฟือย และไม่ได้ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการประหยัดน้ำมันในสังคมไทยอย่างจริงจัง ดังนั้นปัญหาวิกฤติการณ์น้ำมันของโลกจึงส่งผลกระทบต่อสังคมไทยสืบมา

นาวิ ชันศิริ. (๒๕๕๙). พัฒนาการของโรงเรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๕๐). ปริยญาณพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาลินี ประเสริฐธรรม, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชมพูนุท นาศิริรักษ์.

ปริยญาณพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึง สาเหตุความจำเป็นที่ทำให้เกิดการกวดวิชาขึ้นจนมีการจัดตั้งของโรงเรียนกวดวิชาในระดับต่างๆ อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่า วัตถุประสงค์ของผู้เรียนในระยะแรก คือการเรียนเพื่อเสริมความรู้และทักษะทางด้านภาษา เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและการทำงาน แต่ปัจจุบันการเรียนกวดวิชาส่วนใหญ่จะเป็นการเรียนเพื่อสอบเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง ส่วนวิชาที่เรียนเสริมนั้นจะเป็นกลุ่มวิชาหลักที่จำเป็นสำหรับการสอบแข่งขัน

สำหรับผู้สอนในระยะแรกจะเป็นชาวต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเน้นการเรียนด้านภาษาต่างประเทศ แต่ต่อมาเมื่อมีการเรียนวิชาหลากหลาย ครูผู้สอนจะมาจากสถาน

ศึกษาที่มีชื่อเสียงต่างๆ ส่วนในปัจจุบันผู้สอนส่วนหนึ่งเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ โรงเรียนกวดวิชาดำเนินการเรียนการสอนในสถานที่ประจำตามแหล่งชุมชนสำคัญ

พัฒนาการของโรงเรียนกวดวิชา ได้สะท้อนรูปแบบของการจัดการศึกษาของชาติรวมถึงระบบการสอบแข่งขันก็มีส่วนผลักดันให้การกวดวิชายังคงปรากฏอยู่ รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการพยายามที่จะทำการควบคุมโรงเรียนกวดวิชา เพราะเห็นว่าไม่มีความจำเป็นและสิ้นเปลือง แต่จากการเพิ่มขึ้นของโรงเรียนกวดวิชาในปัจจุบันคงจะเป็นข้อพิสูจน์ให้เห็นถึงความล้มเหลวในการแก้ปัญหาการกวดวิชาได้เป็นอย่างดี

ในการศึกษาวิจัย ได้อภิปรายถึงผลกระทบของโรงเรียนกวดวิชาต่อสังคมไทย ผู้วิจัยเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาโดยการยึดหลักความพอเพียงทั้ง ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และตัวผู้เรียน โดยที่ผู้ปกครองและผู้เรียนไม่ควรคาดหวังผลจากการเรียนกวดวิชา และโรงเรียนกวดวิชาไม่ควรหากำไรจากการกวดวิชามากเกินไป เพื่อให้โรงเรียนกวดวิชาที่ยังดำรงอยู่เป็นสถานที่อำนวยความสะดวกทางการศึกษาอย่างแท้จริง

ภาณุพันธุ์ สุวัฒน์นนท์. (๒๕๕๙). พัฒนาการของสหกรณ์ร้านค้าในประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ - ๒๕๕๕. ปรินญาณพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชาวลี จงประเสริฐ, อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี

ปรินญาณพนธ์นี้เป็นการกล่าวถึงพัฒนาการของสหกรณ์ร้านค้าในประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ - ๒๕๕๕ โดยจำแนกการดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้าเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะแรก ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๐ - ๒๕๐๓ เป็นระยะที่เริ่มมีการจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าจนถึงช่วงก่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่สองตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๓๙ เป็นระยะที่สหกรณ์ร้านค้าดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจก่อนถึงวิกฤตเศรษฐกิจ และระยะที่สาม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๕๕ เป็นช่วงที่สหกรณ์ร้านค้าประสบปัญหาภัยกับวิกฤตเศรษฐกิจและการแข่งขันกับกลุ่มธุรกิจการค้าปลีกอื่นๆ

ผลจากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้านับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๐ - ๒๕๕๕ ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากรัฐบาลได้เร่งให้มีการจัดตั้งเป็นสหกรณ์ร้านค้าเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกับใน พ.ศ. ๒๔๘๔ - ๒๔๘๗, ๒๔๙๑ - ๒๔๙๘, และ ๒๕๑๖ - ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นช่วงที่มีสหกรณ์ร้านค้าเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ผู้คนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในหลักการสหกรณ์และเห็นสหกรณ์ร้านค้าเป็นเพียงร้านขายสินค้าแห่งหนึ่งเท่านั้น นอกจากนี้แล้วสหกรณ์ร้านค้ามีการส่งเสริมการขายและการประชาสัมพันธ์น้อย ทำให้สหกรณ์ร้านค้าไม่เป็นที่นิยมมากนัก ส่งผลให้การแข่งขันทางธุรกิจไม่สามารถที่จะต่อกรกับกลุ่มธุรกิจค้าปลีกได้

วิมลวรรณ บัญจันทร์. (๒๕๕๙). พัฒนาการของละครโทรทัศน์ไทย.ปริณยานิพนธ์ศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชมพูนุท นาศิริรักษ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี วงศ์สว่าง.

ปริณยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงกำเนิดและพัฒนาการของละครโทรทัศน์ด้านองค์ประกอบและกรรมวิธีในการผลิตเพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงบทบาทและผลกระทบของละครโทรทัศน์ที่มีต่อสังคมไทย จากการศึกษาพบว่าละครโทรทัศน์เป็นรายการที่ได้รับความนิยมจากประชาชนเป็นอย่างสูง มีการพัฒนาด้านเทคนิคและการผลิตอย่างต่อเนื่อง ละครโทรทัศน์เป็นธุรกิจที่สามารถทำรายได้ให้กับผู้ประกอบการได้เป็นอย่างดีสามารถแตกแขนงเป็นธุรกิจอีกหลายประเภท อีกทั้งยังเป็นแหล่งสร้างอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่ง เนื่องจากงานผลิตละครโทรทัศน์ต้องใช้บุคลากรในการทำงานด้วยกันหลายฝ่าย

ละครโทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถสะท้อนภาพของสังคม ช่วยสร้างสำนึกและความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมได้เป็นอย่างดี แต่จากสภาพการแข่งขันของธุรกิจละครโทรทัศน์ทำให้สถานีโทรทัศน์และผู้ผลิตบางรายมุ่งแต่ธุรกิจ จึงละเลยและไม่รับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นสถานีโทรทัศน์และผู้ผลิตควรพิจารณาจัดทำให้ละครโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีทั้งสาระและความบันเทิง เพื่อเป็นการช่วยเหลือสังคมอีกทางหนึ่ง

อังคณา ไทใหญ่ยง. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (พ.ศ. ๒๔๗๖-๒๕๕๔). ปริณยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์ไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชมพูนุท นาศิริรักษ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยุวดี วงศ์สว่าง.

ปริณยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายศึกษาถึงปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อความเติบโตทางเศรษฐกิจของประจวบคีรีขันธ์ พัฒนาการทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆ ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาเศรษฐกิจพร้อมข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะภูมิประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ นโยบายของรัฐ และการขยายตัวของประชากร เป็นปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการประกอบอาชีพที่หลากหลาย และเกื้อหนุนให้เศรษฐกิจของประจวบคีรีขันธ์มีความเจริญเติบโต นอกจากนี้ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ยังมีส่วนสำคัญในการประสานประโยชน์ระหว่างความต้องการของประชาชนกับนโยบายของรัฐในการพัฒนาเศรษฐกิจของประจวบคีรีขันธ์ให้เจริญรุ่งเรือง

โครงสร้างระบบเศรษฐกิจของประจวบคีรีขันธ์ประกอบด้วย ๓ ลักษณะสำคัญ คือ ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของพื้นที่และ

ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีผลต่อการประกอบกิจการของภาครัฐและนโยบายของรัฐบาลที่มีต่อพื้นที่นี้

อย่างไรก็ตาม การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและปราศจากการจัดการควบคุมดูแลอย่างเข้มงวดจากหน่วยงานต่างๆ ได้ก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบในวงกว้าง แต่ขณะเดียวกัน ประชาชนในพื้นที่ก็เริ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องสิทธิประโยชน์ของตนที่ได้รับผลกระทบจากแผนพัฒนาบางประการด้วย อันเป็นแนวทางให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนร่วมมือกันดูแลแก้ไขและจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประจวบคีรีขันธ์ ให้คงความอุดมสมบูรณ์และให้มิพัฒนาการที่ยั่งยืนตลอดไป

สุธาริณี วาคาบายาชิ. (๒๕๕๐). *บทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของ กทม. (พ.ศ.๒๕๑๕ - ๒๕๔๓)*. ปรินญาณีพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยุวดี วงศ์สว่าง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาลินี ประเสริฐธรรม.

ปรินญาณีพนธ์ฉบับนี้ศึกษาบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของ กทม. ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๑๕ - ๒๕๔๓ ซึ่งในระยะเวลาดังกล่าวนี้ กทม. มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทั้งหมด ๑๓ คน มาจากการแต่งตั้งของคณะรัฐมนตรี ๘ คน และจากการเลือกตั้งของชาว กทม. ๕ คน โดยแบ่งการบริหารงานออกเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๑๕ - ๒๕๑๘) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครบริหารงานตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ และแผนมหาดไทย ๒๕๑๗ - ๒๕๑๘ ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๑๘ - ๒๕๒๘) บริหารงานตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๑๘ และระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๒๘ - ๒๕๔๓) บริหารงานตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๘ และมีแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ ๑ - ๕ รวมทั้งกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางปฏิบัติงาน โดยเฉพาะพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ อีกทั้งยังมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เช่น คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กรมการขนส่งทางบก กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม และองค์กรเอกชนอื่นๆ เป็นต้น ในการหามาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมใน กทม. ซึ่งมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นทุกวัน ได้แก่ ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล น้ำท่วม น้ำเน่า มลพิษทางอากาศและเสียง และสวนสาธารณะที่ไม่เพียงพอกับประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะ กทม. เป็นศูนย์รวมความเจริญทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

จากการศึกษาบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของ กทม. ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๑๕ - ๒๕๔๓ จะเห็นได้ว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

แต่แต่ละคนได้พยายามแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ ใน กทม. อย่างเต็มความสามารถ แต่เนื่องจากความรู้ความสามารถ วิสัยทัศน์ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง งบประมาณของ กทม. สถานการณ์ทางการเมือง และนโยบายที่แตกต่างกัน จึงทำให้บทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ ของ กทม. ไม่เหมือนกันและประสบความสำเร็จไม่เท่าเทียมกัน

ชัยรัฐ เกาะไพศาลสมบัติ. (๒๕๕๐). *ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ. ๒๔๘๙ - ๒๕๔๔*. ปริญญาพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี วงศ์สว่าง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชมพูนุท นาศิริรักษ์.

ปริญญาพนธ์ฉบับนี้ศึกษาการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสาคร ที่เกิดจากปัจจัยเกื้อหนุนในด้านต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาเศรษฐกิจพร้อมข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

จากการศึกษาพบว่าพัฒนาการทางเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสาครเกิดจากปัจจัยหลัก เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ การขยายตัวของประชากร และที่ตั้งของจังหวัด ปัจจัยรอง คือ นโยบายของรัฐ ปัจจัยเหล่านี้เอื้อให้เกิดการประกอบอาชีพที่หลากหลายส่งผลให้เศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสาครเกิดการเจริญเติบโต โดยมีโครงสร้างสภาพเศรษฐกิจที่ประกอบด้วยเกษตรกรรม การประมงและอุตสาหกรรม ส่งผลให้ประชาชนของจังหวัดสมุทรสาครมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม การเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วและปราศจากการจัดการที่ดีอย่างเป็นระบบและการที่ไม่อยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ที่ถูกต้องของหน่วยงานต่างๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในจังหวัดสมุทรสาคร ได้ก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อมซึ่งปัญหาและผลกระทบต่างๆ ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นให้ความสนใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดมีความร่วมมือกันระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐบาลในการแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมทั้งการวางแผนนโยบายในการพัฒนาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ให้คงความสมบูรณ์ที่ยั่งยืนและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างสูงสุดตลอดไป

นันทาวดี ไทรแก้ว. (๒๕๕๐). *พัฒนาการทางเศรษฐกิจจังหวัดพังงา พ.ศ. ๒๔๗๔ - ๒๕๔๔*. ปริญญาพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชาวลี จงประเสริฐ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชมพูนุท นาศิริรักษ์.

ปริญญาพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายศึกษาถึงปัจจัยที่สนับสนุนความเติบโตทาง

เศรษฐกิจของพังงา พัฒนาการทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆ ปัญหาและผลกระทบจากการพัฒนาเศรษฐกิจ พร้อมข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้เกิดการประกอบอาชีพที่หลากหลาย และสนับสนุนให้เศรษฐกิจของพังงาเจริญเติบโตและโครงสร้างระบบเศรษฐกิจของพังงาประกอบด้วย ๓ ลักษณะที่สำคัญ คือ ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมเหมืองแร่และการท่องเที่ยว แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ของจังหวัดพังงา ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากรัฐ โดยผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดพังงานี้มีความเจริญเติบโต

อย่างไรก็ตาม การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และปราศจากการจัดการควบคุมดูแลอย่างเข้มงวดจากหน่วย ได้ก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบในวงกว้าง ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นที่ภาครัฐ เอกชนและประชาชนต้องร่วมมือกันดูแลแก้ไขและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของพังงาให้มีความอุดมสมบูรณ์และมีการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดไป

ปิยชาติ สิงตี. (๒๕๕๐). การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของเมืองปัตตานี นครศรีธรรมราช สงขลา ระหว่าง พ.ศ.๒๑๓๓ - ๒๒๓๑. ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงเดือน นาราัจฉ์, อาจารย์ ดร.ธีรวัต ญ ป้อมเพชร.

ปริญญาโทฉบับนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของเมืองท่าปัตตานี นครศรีธรรมราช สงขลา ในระหว่างพ.ศ.๒๑๓๓ - ๒๒๓๑ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาททางการเมืองและการค้า ตลอดจนความสัมพันธ์กับกรุงศรีอยุธยาของปัตตานี นครศรีธรรมราช สงขลา เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์และองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของปัตตานี นครศรีธรรมราช สงขลา เพิ่มมากขึ้น

ผลจากการศึกษาพบว่า ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ส่งเสริมการค้าทางทะเลอย่างมากของปัตตานี และสงขลา ทำให้ทั้งสองเมืองเป็นศูนย์กลางทางการค้าทางทะเล แตกต่างจากนครศรีธรรมราชที่มีชัยภูมิทางการค้าทางทะเลที่ด้อยกว่า แต่ด้วยอำนาจทางการเมืองปกครองทำให้สามารถรวบรวมสินค้าจากเมืองต่างๆ ที่อยู่รายรอบได้ และเป็นเมืองศูนย์กลางการรวบรวมสินค้า

ปัตตานีมีบทบาททางการเมืองในรูปแบบการสานความสัมพันธ์กับรัฐทางตอนบน และรัฐมลายูด้วยกัน โดยมีจุดประสงค์ในการคานอำนาจระหว่างรัฐ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงให้กับตนเอง ซึ่งต่างจากนครศรีธรรมราชที่มีอำนาจที่โดดเด่นขึ้นในปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๘ และการนำศาสนาเข้าสร้างความชอบธรรมในการปกครอง ส่วนสงขลาที่ก่อตั้งขึ้นโดยกลุ่มมุสลิมชวา ในช่วงต้นยอมอยู่ภายใต้การควบคุมของนครศรีธรรมราช และ

พยายามสร้างความสัมพันธ์กับกรุงศรีอยุธยา ความรุ่งเรืองทางการเมืองทำให้สงขลาสามารถตั้งตนเป็นอิสระ และพยายามขยายอำนาจทางการเมืองภายหลังการล่มสลายลงของกลุ่มอำนาจพื้นถิ่นนครศรีธรรมราช โดยการเข้ารุกรานหัวเมืองใกล้เคียงแต่ก็ต้องยุติบทบาทของเมืองลงภายหลังพ่ายแพ้ต่อกรุงศรีอยุธยาในพ.ศ.๒๒๒๓

นครศรีธรรมราชเป็นเมืองที่มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับกรุงศรีอยุธยามากกว่าปัตตานี และสงขลาที่มีลักษณะเป็นหัวเมืองประเทศราชชายขอบ เมื่อการค้าในอ่าวไทยมีความรุ่งเรืองมากขึ้นในพุทธศตวรรษที่ ๒๒ กรุงศรีอยุธยาจึงเริ่มสนใจเข้าแทรกแซงทางการเมือง เพื่อใช้นครศรีธรรมราชเป็นตัวแทนอำนาจในการควบคุมดูแลหัวเมืองทางใต้ และประสบความสำเร็จในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง แต่อยุธยาก็ต้องแลกกับเหตุการณ์ความวุ่นวายภายในเมืองนครศรีธรรมราชและการแข็งเมืองของปัตตานีตลอดจนการตั้งตนเป็นอิสระของสงขลา

องค์ บรรจุน. (๒๕๕๐). *สตรีมอญในราชสำนักสยามสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๓๒๕-๒๔๗๕*. ปริญาพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์ไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชมพูนุท นาศิริรักษ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงเดือน นาราสิงจี้

สตรีมอญเข้าไปมีบทบาทในราชสำนักสยามเช่นเดียวกับสตรีไทยและสตรีเชื้อสายอื่น ๆ สืบเนื่องจากระเบียบโบราณราชประเพณี ที่ขุนนางผู้ใหญ่จะนำธิดาขึ้นถวายรับราชการฝ่ายใน ตามกลไกของระบบอุปถัมภ์ ที่มีความสัมพันธ์เชิงผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย ฝ่ายผู้ปกครองต้องการเครื่องประกันความจงรักภักดี ส่วนฝ่ายขุนนางต้องการเครื่องประกันความมั่นคงและก้าวหน้าในชีวิตการงาน โดยอาศัยความสัมพันธ์อันโยงใยจากสตรี

สตรีมอญในราชสำนักมีเป็นจำนวนมาก นับแต่นางพนักงานอยู่งาน กระทั่งพระมเหสีเทวี และพระบรมวงศานุวงศ์ เจ้านายที่ประสูติแต่สตรีมอญจึงได้รับการอภิบาลและซึมซับจริยวัตรจากพระชนนี และพระนมที่เป็นมอญ โดยเฉพาะในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ราชสำนักสยามมีความเป็นมอญเข้มข้น เนื่องจากสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี ทรงมีเชื้อสายมอญ ดังนั้นพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้รับการอภิบาลจากพระชนนี พระนม พระพี่เลี้ยงชาวมอญ จึงทรงคุ้นเคยและนิยมในศิลปวัฒนธรรมแบบมอญ

สตรีมอญในราชสำนักฝ่ายในทุกรัชกาลมีบทบาทสำคัญด้านการเมืองโดยอ้อม แต่ทรงอิทธิพล โดยการกระชับสายสัมพันธ์ระหว่างราชวงศ์กับขุนนางมอญตระกูลเดิมของตน นอกจากนี้ การที่สตรีมอญได้เป็นมเหสีเทวีและเจ้าจอมมารดา จึงทำให้สตรีมอญบางท่านดำเนินการช่วยเหลือเครือญาติของตนให้เข้ารับราชการในตำแหน่งสำคัญ สตรีมอญหลายท่านเป็นพระชนนีของเจ้านายในราชวงศ์จักรีที่มีบทบาทเด่นในด้านการเมืองการปกครองของไทย อนึ่ง

พุทธศาสนานิกายเถรวาท ที่มาพร้อมกับภาษามอญ และวัฒนธรรมมอญก็เป็นที่ยอมรับในสังคมไทย พิธีหุงข้าวเพื่อบูชาเทวดาตามพิธีกรรมมอญ ประยุกต์เป็น “ข้าวแช่” ดำรับชาววัง ศิลปะการแสดงของมอญได้รับการบรรจุไว้ในงานมหรสพพิธีหลวง ศาสนา และวัฒนธรรม ประเพณีมอญได้แพร่ขยายจากราชสำนักสู่สังคมสามัญชนอย่างกลมกลืน เนื่องจากชนชั้นปกครองของไทยมีสายเลือดมอญผสมผสานอยู่อย่างไม่ขาดสาย

ณัฐวรรณ พุ่มดียิ่ง. (๒๕๕๐). *การศึกษาแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในการพัฒนาประเทศจากพระราชหัตถเลขาในการเสด็จประพาสหัวเมือง (พ.ศ.๒๔๑๕ - ๒๔๕๒)*. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงเดือน นาราสัจจ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาลินี ประเสริฐธรรม.

ปรินญาณิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในการพัฒนาประเทศจากพระราชหัตถเลขาในการเสด็จประพาสหัวเมือง (พ.ศ.๒๔๑๕ - ๒๔๕๒) ทั้งหัวเมืองภาคกลาง หัวเมืองเหนือ หัวเมืองชายฝั่งตะวันออก หัวเมืองใต้ และหัวเมืองประเทศราช พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชหัตถเลขาถึงบุคคลต่างๆ รวม ๔๒ ฉบับ โดยทรงเล่าถึงเหตุการณ์และสิ่งที่พระองค์ได้ทอดพระเนตรจากสภาพตามความเป็นจริงเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของราษฎรของพระองค์ การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการการเมืองท้องถิ่น และการประกอบอาชีพของประชาชนที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ พระราชหัตถเลขาเหล่านี้ได้สะท้อนถึงแนวพระราชดำริในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ในรัชสมัยของพระองค์ซึ่งมีการปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ เช่น การเมืองการปกครองได้ปรับเปลี่ยนระบบแบบ “กินเมือง” มาเป็นระบบเทศาภิบาลและมีการจัดตั้งสุขาภิบาลขึ้น ทางด้านเศรษฐกิจมีการแก้ปัญหาทางด้านการคมนาคม และสาธารณสุขไปภาคเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรให้ดีขึ้น ในด้านสังคมพระองค์ได้แก้ปัญหาทางการศึกษาเพื่อให้ครอบคลุมอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ ปัญหาด้านสาธารณสุขเพื่อให้ประชาชนมีสุขอนามัยที่ดี และการฟื้นฟูศาสนาเพื่อให้คนไทยได้มีสิ่งยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจ

การเสด็จประพาสหัวเมืองของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของประเทศเป็นอย่างมากทั้งด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม พระราชหัตถเลขาของพระองค์ได้ชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่พระองค์ได้ทรงริเริ่มไว้ สิ่งที่ทรงพัฒนาและสิ่งที่ทรงแก้ไขปรับปรุงเพื่อประโยชน์กับราษฎรและประเทศชาติเพื่อให้ประเทศอยู่รอดปลอดภัยและทัดเทียมกับอารยประเทศ

ธานินท์ ทิพยางค์. (๒๕๕๑). *การรักษาความสะอาดในกรุงเทพฯ ระหว่างพ.ศ.๒๔๔๐ - ๒๔๗๕*. ปริยญาณพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชาวลี จงประเสริฐ, รองศาสตราจารย์ ดร.ชาคริต ชุ่มวัฒนะ.

ปริยญาณพนธ์เล่มนี้จัดทำขึ้น เพื่อศึกษาเหตุผลและการดำเนินงานของรัฐในการรักษาความสะอาดในกรุงเทพฯ ระหว่าง พ.ศ.๒๔๔๐ - ๒๔๗๕ ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงผลและปัญหาของการรักษาความสะอาดในช่วงเวลาดังกล่าว ครั้นทำการศึกษาแล้วพบว่า รัฐมีเหตุผลในการรักษาความสะอาดเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปสังคมให้ทันสมัย ยุติการร้องเรียนเรื่องกรุงเทพฯ สกปรก และป้องกันกาฬโรคระบาด ทั้งนี้รัฐมีวิธีดำเนินงานรักษาความสะอาดโดยมอบหมายให้กรมสุขาภิบาลกับกระทรวงนครบาลออกข้อบังคับกำจัดการสิ่งปฏิกูล และส่งพนักงานไปกำจัดสิ่งดังกล่าวในที่สาธารณะ ต่อมาจ้างเอกชนมาช่วยหน่วยงานข้างต้นดำเนินงาน เริ่มตัดถนนเพื่อกำจัดความสกปรกได้สะดวก และอบรมสั่งสอนนักเรียนให้ใส่ใจในการรักษาความสะอาด เมื่อรัฐดำเนินงานรักษาความสะอาดจึงปรากฏผลดีคือ การรักษาความสะอาดอย่างเป็นระบบ การมีถนนตัดใหม่หลายสาย และสุนัขจรจัดถูกกำจัด แต่ในขณะนั้นมีผลเสียรวมอยู่ด้วย ที่สำคัญได้แก่ การกำจัดสิ่งปฏิกูลไม่หมดทำให้เกิดความสกปรกต่อไป และการถมคลองเพื่อระบายความโสโครก แต่ทำให้ขาดแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค นอกจากนี้ยังมีปัญหาของการรักษาความสะอาดตามมาอีกคือ รัฐกำจัดความสกปรกไม่ทั่วถึง หน่วยงานราชการบางแห่งกับประชาชนบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือหรือขัดขวางการดำเนินงาน การขาดแคลนเครื่องมือรักษาความสะอาดที่ทันสมัย และพนักงานรักษาความสะอาดไม่มีความปลอดภัยในขณะปฏิบัติหน้าที่

วิชาธร พรหมวิอินทร์. (๒๕๕๑). *วิถีการทอผ้าในจังหวัดชัยภูมิ พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๕๐*. ปริยญาณพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์พวงร้อย กล่อมเอี้ยง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ.

ปริยญาณพนธ์ เรื่อง วิถีการทอผ้าในจังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๕๐) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อวิถีการทอผ้าและวิถีชีวิตของคนทอผ้าที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระบวนการผลิต การจำหน่ายผ้าในจังหวัดชัยภูมิที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา จากการศึกษาพบว่าวิถีการทอผ้าในจังหวัดชัยภูมิได้รับการถ่ายทอดมาตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๐๐ การทอผ้ายังมีลักษณะเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการในชีวิตประจำวันและใช้ในประเพณีพิธีกรรมเท่านั้น จนกระทั่งมีการสร้างทางรถไฟสายนครราชสีมา และการตั้งสาขาของกองช่างใหม่ในเมืองชัยภูมิและเมืองจัตุรัส แต่กลับไม่ได้ส่งผลให้วิถีการทอผ้าเปลี่ยนแปลง

เมื่อเข้าสู่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ชาวชัยภูมิได้ทอผ้าเพื่อขายกันมาก แต่เป็นเพียงช่วงเวลาสั้นๆ จากนั้นก็กลับสู่วิถีดั้งเดิมอีก การผลิตเป็นหน้าที่หลักของผู้หญิง ผลิตโดยอาศัยวัตถุดิบจากธรรมชาติทั้งสิ้น

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ วิถีการทอผ้าในจังหวัดชัยภูมิมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การผลิตเพื่อการค้ามากขึ้น ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัจจัยหลัก ๓ ประการ คือ ถนนมิตรภาพ การส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ การคุกคามของลัทธิคอมมิวนิสต์ในพื้นที่บางส่วนของจังหวัดชัยภูมิ ทำให้ผ้าและเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ผลิตจากโรงงานในกรุงเทพมหานครและนครราชสีมาเข้ามาอยู่ในชีวิตประจำวันของชาวชัยภูมิอย่างแพร่หลายการทอผ้าจึงลดลงเป็นอย่างมากในช่วงเวลานี้ แม้ยังคงมีอยู่กระบวนการผลิตยังคงเป็นแบบดั้งเดิม ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงส่งเสริมงานหัตถกรรมทอผ้าของราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นต้นมา ยังผลให้วิถีการทอผ้าในจังหวัดชัยภูมิจึงได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐในจังหวัดและนโยบายส่งเสริมจากรัฐบาลมาอย่างต่อเนื่อง อันเป็นปัจจัยทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ทำให้กระบวนการผลิตผ้าของชาวชัยภูมิได้นำเทคโนโลยีและเงินทุนมาใช้พัฒนาเพื่อให้ผ้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้ให้กับชาวชัยภูมิ อาทิ การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน โครงการน้ำพระราชหฤทัยจากในหลวง (โครงการอีสานเขียว) นโยบายส่งเสริมการใช้ผ้าไทย นโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

นอกจากงานวิจัยนี้จะพบว่า ปัจจุบันวิถีการทอผ้าในจังหวัดชัยภูมิได้เปลี่ยนแปลงจากวิถีการผลิตเพื่อยังชีพไปสู่การผลิตเพื่อการค้าอันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังพบอีกว่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นบ้านของชาวชัยภูมิมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นในด้านของการมัดหมี่ที่มีลายคมชัดและการใช้สีที่ตัดกันอย่างฉูดฉาดแตกต่างจากแหล่งผลิตในจังหวัดอื่นจากการแลกเปลี่ยนผสมผสานทางวัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ลวดลายผ้าของจังหวัดชัยภูมิไม่ได้แสดงเอกลักษณ์ที่ตายตัว ในวิถีชีวิตของชาวชัยภูมินั้น ผ้า โดยเฉพาะผ้าไหมมีคุณค่าเปรียบประดุจดังทองคำ ชาวชัยภูมิให้ความสำคัญกับผ้าเป็นทรัพย์สินที่มีค่าสามารถใช้จ่ายแลกเปลี่ยนแทนเงินและเป็นมรดกตกทอดไปสู่ลูกหลานได้ตลอดมา

กัลย์วดี เรืองเดช. (๒๕๕๒). พัฒนาการด้านอุตสาหกรรมของจังหวัดสมุทรปราการในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๔ - ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๓๕). ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงเดือน นาราสัจจ์, รองศาสตราจารย์ ดร.อ้อทิพย์ ราชภูริเนียม.

ปริญญาานิพนธ์เรื่องนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพัฒนาการและปัจจัยเกื้อหนุนความเจริญเติบโตทางด้านอุตสาหกรรม รวมทั้งวิเคราะห์ผลจากการพัฒนาอุตสาหกรรมตลอดจนผลกระทบทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมของจังหวัด

สมุทรปราการในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๕ - ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๓๙) โดยเน้นการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งที่ตีพิมพ์และยังไม่ได้ตีพิมพ์ และข้อมูลบางส่วนจากการสัมภาษณ์

จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมของจังหวัดสมุทรปราการเกิดจากปัจจัยทางด้านที่ตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นศูนย์กลางความเจริญของประเทศ ประกอบกับมีเส้นทางคมนาคมที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานครทั้งทางบกและทางน้ำ อีกทั้งมีระบบสาธารณสุขโรคและแรงงานที่เอื้ออำนวย ตลอดจนได้รับการสนับสนุนจากนโยบายของภาครัฐ ซึ่งได้แก่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกฎหมายต่างๆ เช่น การกำหนดเขตพื้นที่อุตสาหกรรมของกระทรวงอุตสาหกรรมและมาตรการส่งเสริมการลงทุน ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ล้วนสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมของจังหวัดสมุทรปราการ

ผลจากนโยบายของภาครัฐที่มีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมคือ มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมบางปู นิคมอุตสาหกรรมบางพลีและการจัดตั้งเขตประกอบการอุตสาหกรรมในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมขนส่งในเขตจังหวัดสมุทรปราการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

การพัฒนาอุตสาหกรรมทำให้เกิดการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก และมีหลากหลายประเภท ส่งผลให้มีการจ้างงานซึ่งทำให้เกิดการขยายตัวของประชากรและชุมชนเมืองเพิ่มมากขึ้น จนก่อให้เกิดการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและทำให้มีรายได้ในท้องถิ่นเพิ่มสูงขึ้น

อย่างไรก็ตาม การเติบโตทางด้านอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วส่งผลให้เกิดปัญหาและผลกระทบอย่างมากทางด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ น้ำเสีย มลพิษทางอากาศและกลิ่น การทรุดตัวของแผ่นดิน รวมถึงผลกระทบทางด้านสังคมที่เกิดปัญหาชุมชนแออัดแหล่งเสื่อมโทรม ปัญหาขยะตกค้าง การจราจรที่หนาแน่น การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรมที่มีความเจริญทางด้านวัตถุแต่ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของท้องถิ่น

ณัฐวิทย์ พิมพ์ทอง. (๒๕๕๒). *ความสำคัญของเมืองสระบุรีในสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๓๒๕ - ๒๕๐๐*. ปริญาพนธ์ ศศ.ม.(ประวัติศาสตร์ไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชมพูนุท นาศิริรักษ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ.

ปริญาพนธ์ฉบับนี้ ศึกษาถึงความสำคัญและการเปลี่ยนแปลงของเมืองสระบุรีในสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๐

จากการศึกษาพบว่า เมืองสระบุรีมีพื้นฐานความสำคัญจากการอยู่ในพื้นที่เหมาะสมทางภูมิศาสตร์ เป็นจุดเชื่อมต่อกับภูมิภาคต่างๆได้ โดยเฉพาะบริเวณที่ราบสูงโคราช ประกอบ

กับพื้นที่นี้มีทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก ทำให้มีผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยและเดินทางผ่านไปมา โดยตลอด ราชสำนักในสมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์จึงเข้ามาจัดการปกครองพื้นที่ ในฐานะเมืองชั้นในด้วยเหตุผลของความสำคัญด้านยุทธศาสตร์ที่สามารถสนับสนุนเสถียรภาพความมั่นคงให้กับราชอาณาจักร

ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ส่วนกลางใช้เมืองสระบุรีเป็นที่รวมผู้คนจากต่างถิ่น หลากหลายชาติพันธุ์ เพื่อเป็นแรงงานในระบบไพร่ มีหน้าที่ขนถ่ายสินค้าระหว่างบ้านเมือง บริเวณที่ราบสูงโคราช ผ่านมายังสระบุรีเพื่อไปสู่พระนคร

การปฏิรูปประเทศในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมืองสระบุรี ถูกผนวกเข้ากับมณฑลกรุงเก่าตามการจัดระเบียบการปกครองใหม่ การสร้างเส้นทางรถไฟ สายกรุงเทพฯ-นครราชสีมา ได้นำไปสู่การสร้างศูนย์กลางการปกครองใหม่ และการขยายตัว เมืองสระบุรี ส่งผลต่อการเพิ่มจำนวนประชากร ความสำคัญของเมืองสระบุรีจึงเปลี่ยนจากการเป็นที่รวมผู้คนในระบบไพร่มาเป็นพื้นที่สำคัญทางคมนาคมและภาคการเกษตร ยิ่งกว่านั้น เมืองสระบุรีได้เพิ่มบทบาทความสำคัญด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคง โดยเฉพาะในช่วงระหว่าง สงครามโลกครั้งที่ ๒

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมืองสระบุรียังคงความสำคัญในฐานะเป็นจังหวัดชุมทางคมนาคม มีทางหลวงพาดผ่านหลายสาย ได้ทำให้เมืองสระบุรีเกิดความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อวิถีชีวิตผู้คนในเมืองสระบุรี ให้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ฤทัยชนก ห่วงจริง. (๒๕๕๒). *องค์ความรู้เรื่องศรีวิชัยในประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๖๙ - ๒๕๕๐*. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์ไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาวิตรี พิสนุพงศ์, ดร.มรกต ไผ่เออร์

ปริญญาานิพนธ์นี้ศึกษาองค์ความรู้เรื่องศรีวิชัยที่ผลิตขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเสนอว่าความรู้เรื่อง “ศรีวิชัย” ซึ่งเป็นอาณาจักรโบราณนั้น เกิดขึ้นภายใต้บริบทการเขียนประวัติศาสตร์ชาติในช่วงปลายรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๙ ที่ความรู้เรื่อง “ศรีวิชัย” เป็นที่รู้จักในสังคมสยาม จนถึงในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ความรู้เรื่อง “ศรีวิชัย” มีการหยุดนิ่งและพัฒนาในแต่ละช่วงเวลาสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมการเมืองไทยและพัฒนาการการเขียนประวัติศาสตร์ไทย

การเปลี่ยนแปลงองค์ความรู้เรื่องศรีวิชัยสามารถแบ่งได้เป็น ๓ ช่วง คือ ช่วงแรก พ.ศ. ๒๔๖๙ - ๒๔๙๒ โดยผู้ผลิตความรู้สำคัญ คือ สมเด็จพระยามะยาดำรงราชานุภาพและศาสตราจารย์ยอร์ช เซเดส์ โดยเสนอเรื่องศรีวิชัยให้เป็นที่รู้จักในสังคมสยามในฐานะของอาณาจักรที่มีอาณาภพมากและมีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองปาเล็มบัง บนเกาะสุมาตรา อาณาจักรนี้มีความเจริญรุ่งเรืองอีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางทางพุทธศาสนาซึ่งรับมาจากประเทศอินเดีย ความรู้เช่นนี้ถูก

สร้างขึ้นภายใต้บริบทของการเขียนประวัติศาสตร์ ซึ่งต้องการค้นหาอดีตที่ยาวไกลของสยามให้มีความเก่าแก่กว่าการมีอาณาจักรสุโขทัยเป็นราชธานีแห่งแรก ดังนั้น “ศรีวิชัย” ในเวลานี้จึงหมายถึงอาณาจักรและรูปแบบทางศิลปกรรม นับตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๖๙ - ปัจจุบัน ความเชื่อที่ว่า “ศรีวิชัย” เป็นยุคสมัยหนึ่งของประวัติศาสตร์ศิลปะ ได้รับการถ่ายทอดผ่านงานเขียนของนักวิชาการ สถาบันการศึกษา และการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ของกรมศิลปากร

ช่วงที่สอง พ.ศ.๒๔๙๓ - ๒๕๒๐ องค์ความรู้เรื่องศรีวิชัยที่ถูกสร้างขึ้นในเวลานี้เกิดขึ้นภายใต้สำนึกของกลุ่มคนในท้องถิ่นที่มีความอยากรู้ความเป็นมาเกี่ยวกับรากเหง้าของตนเอง ความเคลื่อนไหวของกระแสความคิดเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงการก่อตัวของสำนึกชุดใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้น จากบริบทดังกล่าวทำให้องค์ความรู้เรื่องศรีวิชัยในชุดแรกถูกกระทบ ศรีวิชัยหมายถึง อาณาจักรที่มีอาณาภาพมาก แต่มีจุดศูนย์กลางอยู่บริเวณอ่าวบ้านดอน อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพราะบริเวณอ่าวบ้านดอนมีความเหมาะสมที่จะเป็นเมืองท่าค้าขาย

ช่วงที่สามหลัง พ.ศ.๒๕๒๐ - พ.ศ.๒๕๕๐ องค์ความรู้เรื่องศรีวิชัยมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก แต่ความรู้ใหม่ที่จำกัดอยู่เฉพาะในหมู่นักโบราณคดี นักประวัติศาสตร์ศิลปะ นักประวัติศาสตร์และนักมานุษยวิทยา การขุดค้นทางโบราณคดีจำนวนมาก การขยายตัวของการศึกษา การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หลัง พ.ศ.๒๕๑๖ ที่มีผลให้เกิดความสนใจการศึกษาประวัติศาสตร์แบบใหม่นอกกรอบประวัติศาสตร์ชาติ ส่งผลให้องค์ความรู้เรื่องศรีวิชัยเปลี่ยนแปลงไปมาก เช่น เกิดข้อเสนอว่า “ศรีวิชัย” มีลักษณะเป็นสมาพันธรัฐที่ไม่มีศูนย์กลางควบคุมอำนาจที่แน่นอน แต่ศูนย์กลางจะเปลี่ยนไปตามความเข้มแข็งของแต่ละเมืองท่า ซึ่งอ่าวบ้านดอนก็อาจจะเคยเป็นเมืองท่าในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และเมืองท่าต่างๆ เหล่านี้มีวัฒนธรรมบางอย่างร่วมกัน เช่น การนับถือพุทธศาสนาเถรวาทที่แสดงออกด้วยรูปแบบทางศิลปกรรมที่เรียกว่า ศิลปกรรมแบบศรีวิชัย นอกจากนี้ความรู้ชุดใหม่ที่เข้ามาแทรกประวัติศาสตร์ศิลปะกระแสหลัก ตามแนวทางการศึกษาของพิริยะ ไกรฤกษ์ ภายใต้กรอบแนวคิดจากการอธิบายภาพและการศึกษาหาเหตุผลในการสร้างภาพ โดยศิลปะในประเทศไทยส่วนใหญ่จะสร้างขึ้นตามความเชื่อทางศาสนา ดังนั้นหากมีการเปลี่ยนแปลงความเชื่อทางศาสนารูปแบบของศิลปะย่อมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จากกรอบการศึกษาเช่นนี้ เป็นผลทำให้ศิลปะศรีวิชัยจะไม่มีอีกต่อไป หากแต่จะเปลี่ยนไปเป็นศิลปะไชยารุ่นต่างๆ แทน

ธัญญ์ศรมิ์ เอี่ยมมองใส. (๒๕๕๓). การส่งเสริมการท่องเที่ยวในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ.๒๕๐๒ - ๒๕๐๖. ปริญาพนธ์ ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์ไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: ดร.เพ็ญพิสุทธิ์ ทองมี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาวิตรี พิณนุพงศ์.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสาเหตุและปัจจัยในการส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงการศึกษาแนวคิด นโยบาย และวิธีการในการดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยวใน

สมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จากการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดการส่งเสริมการท่องเที่ยวในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์มีทั้งปัจจัยภายในคือ บทบาทขององค์การสหประชาชาติและหน่วยงานที่ขึ้นอยู่กับองค์การสหประชาชาติ บทบาทของสหพันธ์องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว พัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี การเพิ่มและขยายวันหยุด และการสำรวจภาวะการณ์ท่องเที่ยวของสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และในส่วนของปัจจัยภายใน คือ ความสนใจส่วนตัวของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศไทย ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายของประเทศไทย และสถานการณ์ทั่วไปภายในประเทศไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ได้มีการดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยวในวิธีการที่หลากหลาย ทั้งด้านการจัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ได้ทำการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการวางแผนการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยว การจัดโครงการทัศนจร การสำรวจ และวางแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยได้รับความร่วมมือจากองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ การอนุรักษ์และบูรณะแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และการฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี การสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง สนับสนุนผู้ลงทุนด้านอุตสาหกรรมบริการ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหพันธ์องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และการร่วมมือการจัดตั้งสมาคมแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมทั้งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

จากที่กล่าวมาสะท้อนให้เห็นว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ได้รับการดำเนินงานอย่างมีระบบและจริงจังมาก ซึ่งส่งผลให้การท่องเที่ยวของไทยได้รับการพัฒนาต่อมา

พัทธ์ แดงพันธ์. (๒๕๕๕). การพัฒนาชุมชนเมืองกับการอนุรักษ์โบราณสถานในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาและปริมณฑล พ.ศ. ๒๔๘๒ - ๒๕๔๔. ปริญญาโท ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.ชาคริต ชุ่มวัฒนะ, อาจารย์ ดร.เพ็ญพิสุทธิ์ ทองมี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาวิตรี พิสนพวงศ์

ปริญญาโทฉบับนี้ ศึกษาถึงการพัฒนาชุมชนเมือง กับการดำเนินการอนุรักษ์โบราณสถานในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาและปริมณฑล ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๒ - ๒๕๔๔ รวมทั้งผลที่เกิดจากการพัฒนาและการอนุรักษ์ดังกล่าว

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะชุมชนเมืองพระนครศรีอยุธยาสมัยมณฑลกรุงเก่า ภาครัฐได้วางรากฐานการอนุรักษ์โบราณสถาน โดยประกาศสงวนที่ดินด้านในเกาะเมือง และส่งเสริมการพัฒนาชุมชนเมืองให้อยู่บริเวณชานกำแพงเมืองและนอกเกาะเมือง แต่ภายหลัง

เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ รัฐบาลลดความสำคัญของการรักษาโบราณสถาน โดยยกเลิกการสงวนที่ดินในเกาะเมืองใน พ.ศ. ๒๔๘๒ และส่งเสริมให้เกิดการบุกเบิกพัฒนาพื้นที่ใจกลางเกาะเมืองให้เป็นแหล่งชุมชนเมือง โดยเริ่มจากการวางผังเมือง และส่งเสริมการพัฒนาต่างๆ ทั้งการก่อสร้างสถานที่ราชการ สถานศึกษา ตลอดจนจวนยานการค้า และโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งส่งเสริมการคมนาคมทางบก อันส่งผลกระทบต่อการอนุรักษ์โบราณสถานในเกาะเมือง ขณะเดียวกันกรมศิลปากรได้ดำเนินการต่างๆ เพื่อป้องกันรักษาโบราณสถานควบคู่ไปด้วย ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถานแบบสากลได้เผยแพร่เข้ามามากในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒

ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้มีโครงการอนุรักษ์โบราณสถานครั้งใหญ่ขึ้นที่บริเวณเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาและปริมณฑล เพื่อส่งเสริมให้เป็นแหล่งทัศนศึกษาทางประวัติศาสตร์ ขณะเดียวกันก็ยังส่งเสริมการพัฒนาชุมชนเมืองไปพร้อมกันด้วย จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประชาชนเกิดความต้องการใช้ที่ดินในเกาะเมืองมากขึ้น หลัง พ.ศ. ๒๕๐๐ ทางจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีนโยบายขายที่ดินในเกาะเมืองให้แก่เอกชน ซึ่งก่อให้เกิดกระแสต่อต้านการพัฒนาอย่างรุนแรง และนำไปสู่แนวคิดในการจัดอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยเริ่มจากการดำเนินโครงการบูรณะเกาะเมืองใน พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแบ่งพื้นที่สำหรับการพัฒนาชุมชนเมือง และพื้นที่สำหรับการสงวนรักษาโบราณสถาน เพื่อลดผลกระทบระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์ แต่การดำเนินงานเป็นไปอย่างล่าช้า และมีปัญหาอุปสรรคหลายประการ ทำให้ชุมชนเมืองเติบโตขึ้นและบางส่วนรุกล้ำพื้นที่โบราณสถาน รวมทั้งมีหน่วยงานราชการเข้ามาใช้พื้นที่ราชพัสดุในบริเวณต่างๆ ของเมือง

สังคมไทยกลับมาตื่นตัวในเรื่องการอนุรักษ์โบราณสถานมากขึ้น เมื่อรัฐบาลมีแนวทางที่จะอนุรักษ์และพัฒนาอุทยานประวัติศาสตร์ โดยปรับปรุงขอบเขตการทำงานให้เป็นโครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จนในที่สุดได้รับการขึ้นบัญชีเป็นแหล่งมรดกโลกใน พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่นำไปสู่การดำเนินโครงการอนุรักษ์และพัฒนาานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีกำหนดสิ้นสุดโครงการระยะแรกใน พ.ศ. ๒๕๔๔ และมีมาตรการทางกฎหมายคุ้มครองรักษาโบราณสถาน ขณะเดียวกันก็ควบคุมการพัฒนาชุมชนเมือง อันส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนบางกลุ่ม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วนจึงพยายามหาแนวทางที่จะสามารถพัฒนาชุมชนเมืองให้ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์โบราณสถาน และรักษาบรรยากาศความเป็นเมืองประวัติศาสตร์มรดกโลกของเมืองพระนครศรีอยุธยาได้อย่างยั่งยืน